

No ahsrsemēnt.

Kā finibū wihri isslaidro breesmu notikumus uš Antīlu salām? Awiščhu slejas wehl arween pilditas aprakstiem par breesmu notikumeem uš Martinikas un Sen-Winfetas salām, kuras, kā teikts, peeder pee Antīlu salu grupas. Tā ka ispostītās telegrafa kabels starp Martinikas salu un Eiropu atkal no jauna eeriķloti, tad sīnas par breesmu notiluma ižkumeem īsmehrā peenahl deesgan ahtri. Izzajūšchi ari finibū wihri par katastrofu savas domas. Franzušču Sinibū Akademijas ložeklis profesors Léwy sala: „Ugunswehmeja” Mon-Pelē trakofšanai gluski dabigi eemesli. Sen-Pjēra norisīnajees finamā apmehrā tas pats, kas winslaiku Pompeji pilsehītā. Semes eelscheenē faktahjūsches un faspēdušches twaiki mellejušchi īseju zaur iahwas straumes ižgahšanos. Pawīsam nesaprotama Martinikas salas eebfīhwotaju neusmanība, nomestees pee sehru išverdoscha wulkana. Ari ta bebruhpiba pawīsam neisprotama, nobībinat pilsehītu (Sen-Pjēru) tik tuvi pee ugunswehmeja kalna. Neskatotees uš wiſeem apgalwojumeem, wulkans Mon-Pelē nelad naw wehl iſdīsis no 1851. gada, kād notila beidsamā trakofšana. Es bīhtos, ka šai trakofšanai wehl war sekot zitas. Sinams, tagad wulkans ir aprīmis, bet prāfeet, zīl ilgi? Peedzdesmit, simts gadu. Līhds tam azumirklim, kād jauni išverdumi apraks no jauna usbuhwetu pilsehītu.” Peeminētais finibū wihrs domā, ka wiſlabaki buhtu šo semes lodes dālu atstātīt pawīsam neapdīshwotu, eewehrojot, ka nomeščāns uš salu saweenota ar dīshwibas breesīmdm. Jo peerwilzīgā lāhtītā pasīhīstāmāis Rudolfs Falbs iſskāks par šo katastrofu: „Kād fabrikā strahdneekam ūrejotša mašchīna norauj roku, tad neweens nereds šīmī parahdibā ūhīni, ka pasaule skilti eeriķota. Tād salā arween: „zaur paſcha wainu”. Kamdehk strahdneeks neusmanījās un veenahža mašchinai tik tuvu? Dabas parahdibas tapat noteel pehž stingreem, negrosameem dabas likumeem, neween ūhodeen un rihtu, bet muhšchigi. Par leelu apmeerīnaſčānu, zīlwezei dota eespēhīja, mahzītees pasīht zaur dabas darbibu winas likumus. Te naw ne masalā eemesla iſmīsumam un gruhtīſīrdibai. Wulkānū darbība mums wiſeem pasīhīstāma. Ja nu winsč ūwā darbībā postrahīdā ūchaufmu darbus, tad wainigi tur naw dabas likumi, ne wulkāns, bet tee, kuri ūwā ūfīnaſčāna wāj weeglprāhtībā lihda ūhīm nahwes awotam tik tuvu un apmetās Sen-Pjēras pilsehītā.” Dahlat Falbs wed wulkānu darbību ūlārā ar mehneks aptumšoſčanos.

Tahakas jinas apraksta Gen-Pieras ißkätu pehz breesmigas katastrofas. Kahds Dr. Artiers, brihnischkigā fahrtā, ißglahbees no nahwes. Winsch apsihmē wißpahrigo bildi preefsch nelaimes notikuma. Salas gubernators M. Muttié, lai apmerrinatu eedsihwotajus, atradees ar dascheem lungiem wullana tuwumā. Winsch atgreeses atpalak, fasaunzis wiſus eedsihwotajus un ißkädrojīs, la wiſas breesmas garam unfa neweens nedrihlt atstaht pilſehetu. Winsch grubejis tā apspeest wißpahrigo uſtraukumu. Wiſaplahrt ap pilſehetu nolitti ſaldati, lai eedsihwotaji newaretu atstaht pilſehetu. Dr. Artiers breesmu deenā rihtā aifbrauzis uſ kahdu tuweju meestinu. Kad wiſch taisni grubejis braukt atpalak uſ pilſehetu, wiſch redſejis no kalna gahſchamees uquniigu lahwu. Dr. Artiers ſteidſees tuhlit behgt, un tam iſdeweess laimigi haſneegt tuwejo Fort de Franſe. Dr. Artiers un kahds zeetunmeeks, kas bijis eefloðſis zeetuma pagraba tel-pās, ir weenigee no pilſehatas eedsihwotajeem, kas palikuſchi breesmu deenā dſihwi, beſ tam ari kahda nehgera ſewa atrafta wehl dſihwa, het ta bijustiſt breesmigi apdeguſi, ta drihs nomiruſi. Atſinibū iſpelnijufes Franžijas waldbiba, kas ruhpigi gahdā, lai pee dſihwibas palikuſcheem ſalos eedsihwotajeem netruhltu nepeezeefchamās pahtrifas. Tagad nogahdati uſturs preefsch apmehram 150,000 perfonām uſ kahdām trim nedelām. Ari zitu ſemju eedsihwotaji nahkuſchi peemekleteem ſalos eedsihwotajeem palihgā ar ſawām dahwanām. Ihpachī leelaku palihdsibu deswſchias bagatās Seemele-Amerikas ſabeedrotās Walſtis.

Ne masaku eewe hribu pelna katastrofa us Sen-Winfetas salas, kaut gan sche ta nawa til leelius upurus prasijusi, ta us Martinikas salas. Vihtsas, ta wifa Sen-Winfetas sala aiseehschot boja. Elhyplojjas trokhnis lihdsnojees breefniigam leelgabala schahweenam un bijis dsirdams sinitam juhdschu tahlu. Behz katra sprahbseena parahdijuschees duhmu mahkoni, kas lahpufchi juhdsem augstu, un leelistas raibas ugunsbumbas. Wifa Sen-Winfetas salas seemelu dala isskatoees itka ar ugunigu schidrumu apleeta. Us netahlas Barbado salas nolijis kahdi diwi miljoni tonnu putelku un fodreju. Sen Winfetas salas Mindmarista krauts tihri ta onsechis libkeem.

Waj wifas breefmas už peemineitām salām jau beigusdās, newar finat. Bet jaunakās telegramas wehjia no Martinikas salas wehl loti ustrauzofshas finas. Tā-no Fort de Franše 20. (7.) maijā telegrāfē: Ap pulssien 6 rihtā breefmīgs pelnu mahkonis tuwojās ar leelu ahtrumu Fort de Fransei. Bij no- wehrojams sahrits atspīhdums. Parahdību pawadija duhkona sem īemes. Tālak no Šv. Toma salas fino: No Martinikas puses ir dsirdami daudz stiprakli sprahdseeni, nekā 7. maijā (24. aprīlī).

No Franzijas. Leeliska krahpschana. Wehl naw aismiristas Franzijas tautas weetneelu zelschanas, naw isgaifis eespaids no schausmu katastrofas u Martinilas salas, kad no Parisē nahk sīna par sahdu leelistu, wehsturē reti piedāvājotu krahpschanu. 1883. gada laikā Nīzā miruscha Amerikāni miljonara Krawforda radineze Humberta fundse stahdijs prekščā nelaika testamentu, ar kuru ta tika eezelta par vīna apmehram 50 miljonu rublu leelā mantojuma weenigo mantineesi. Bet drīhs jaun laikā Hawres notaru diivi nesin no kureenes raduschees brahleni zehla cerunas pret scho testamentu. Mantojums esot nowehlets wineem. Humberta fundse dabunot tikai 150,000

rubku leelu renti ik gada. Leeta pahrgahja Franzijas teesās. Tika zeltas wišwifadas punktis un „knīfi”, lai prahwu pehz eespehjas steetu besgala garumā. Bet kamehr prahwa nebūj stessata, Humberta fundse leeneja un tapinaja naudu — us mahloščā mantojuma rehkina. Israhdiées, ta wina pavismi sleenejuši no daschadām personām un bankām ap 30 miljoni rubku, no tādas summas tāhdi 5 miljoni rubku dzejstī ar ziņiem aiseleenejumeem. Beidsot toniehr leetai wajadseja nahtkaidribā. Pehz teesas spreeduma pristāws, notari un ziti ūngi dewās us Humberta fundses džihwolli, lai „usnemtu” tur 50 miljoni rubku leelo mantojumu, kas tizis glabats tāhdā pret uguni droščā dselss skapi, Humberta fundses džihwolli, ļepnā leelmanu nomā. Bet — teesas fungeemi džihwolli nosējot — Humberta fundses nebūjis mahjās... Gaidijschi, qaidijschi, bet nela naw warejušchi sagaidit... Beidsot... Beidsot, atsaikuschi kālejus un aiselehdsneekus un ar eelām vuhlēm uslaususchi skapi. Bet kas tajā bijis eekščā? No miljoneem protams ne wehsts... Wezas pogas, awu wehrtibū saudejuščas aizjelas, wezas awises, masa rokas prahdse... Tāhds negaidsits treezeens wiſeem... Ihpaschi adwolati, kas gadeem weduſchi Humberta fundses prahwu, bijuschi lā galvu saudejušchi. Ismanigā krāhpneeze, kurai nelahdu miljoni, ne miljonaru radineku naw bijis, aisebehzuse lihds ar hawu vihru. Schis vehdigais gan nelahdu darbīgu dalibū pee seewas krāhpšchanām naw nehmis. Upzeetinas wairak personas, ihpaschi notari un adwolati, kas ar krāhpneekeu pahri stahwejušchi tāhdā ūklarā. Franzjschi awises fauz vaimanas par teefu eestahdēm, kā tās gan 18 gadus weena krāhpneeze warejuši aiz deguna wasat. Dahrgās bildes Humbert džihwolli bijusčas wiſas nonemtas un aissuhītas prom. Bilschu weetā noliktas newehrtīgas kopijas. Pate Humbert undse un winas vihriks wehl ūchinis deenās bijuschi tāhdā perā, Parīzē. No tureenes tee demuſchees us Brīfeli. Kuri o ūchejeenes — naw ūnamis, bet domā, ka us Ameriku. Waruht ka iſweizigai polizijai blehščus pateescham iſdoſees dabutolā, bet iſtehretos miljonus — droſchi ween nē. Daudzi, daudzi ilwelki zaur ūcho krāhpšchanu pataisiti nabagi.

No Spahnijs. Kehnina trona usnemšchanas ſwehtki.
7. (4.) maijā jaunais Spahnijs kehninsch Alfons XIII.
vinigā fahrtā usnemis waldbiſchanu. Kā telegramas no Mad-
rides sino, kehninsch parlamentā fwinigi nolizis uſtizibas ſweh-
ſtu. Pēhž zeremonijas San-Franziska bāsnīzā natureja patei-
bas deenkalpoſchanu. — Kehnīneene kahdā rafsiā iſſaka ministru
reelfſchneelam pateizibū par wiņai apleeziinato uſtizibū un iſ-
ſaka zeribu, ka eedſhwotaji ari pabalſtis jauno kehnīnu. Celsam
kehninsch eeradās parlamentā, parlamenta ſekretars presidentam
nunt ko eetſchufteja ausi. Presidents nobahleja un fazijsa ditti:
Apmeerinatees, kahds prahā južis waj noſeedsneeks iſdari-
s usbrukumu pret kehnīnu. Usbrukums naw iſdeweess." —
Iſbruejs apzeetinats. — Kahds zilweks bija peenahžis pee keh-
nīna rateem; pee ta, to apzeetinot, atrada tilai mihleſtibas
ſejolu, dahwatu prinzeſei Marijai Terehjai. Iſmēlēſchanā iſ-
ahbijās, ka jaunais zilweks ir prahā južis, wahrdā Jozē
Bungē, 23 gabus wezs, kurſch nodomajis bildinat prinzeſi. —
Ministri kehnīnam eesneeda ſawu atluhgumos no amata, bet
kehninsch atjaunoja pilnwaru ministru preelfſchneelam Sagastam.

No Japanas. Japanas flotes pawairoščana. Pehz "Times" sindam iš Tokio aprehēlīnats pawairot Japanas floti ar jaunbuļhwēni 6 gadu laikā sahīot ar 1904. gadu par 4 aujas lugeem, 2 bruņu kreisereem, 2 otrās šķēras kreisereem, 15 torpedu lehrajeem un 50 torpedu laiwām.

No Deenwidus Afrikas kara-lauka. Lords Ritscheneri privatpersonas pawisam wairs nepeelaishot pee telegraaf leetochanas. Tamdehl ari isskaibrojäs, ka Anglija til mas sin par neera farunu gaitu. Ka Buhru wadoni naw weegli peelahvigi, tas bij noßfahrstams is Tscherberlena runas. Par teem vihreem, kuri isturotees wißtingraf, dsird minam presidentu Steijnu un generalius Dewetu un Delareju. Is Briseles sino, a weens no Buhru pirmeem prasijumeem buhshott, lai teem antwehl netrauzeti fasinatees ar presidentu Krügeri un ziteemi Buhru representanteem Eiropä. Generalis Vota wehl neßen mojis us Eiropu, ka Buhri wehl masafais trihs gadus spehjot surpinat karu. Pa meera farunu laiku Angli neusbrula teem Buhru pulleem, kuru wadoni peedaldas pee konferenzes. Nezahlu no Betschuanu femes robeschäm 400 Buhri sawangoti, o starpa ari 100 Kapsemes dumpineeli.

No eekschsemēm.

No Peterburgas. Franzijas republikas presidenta wee-
sophanās. „Kreewu tel. agent.” sino no Peterburgas par ofi-
cjalu spochumu, meelasteem un runām, weesojotees Franzijas
republikas presidentam. 7. maijā pulsten 10,15 min. Kronshtates
reidā notika Franzijas presidenta Lubeta apsweizina-
chana. Pulsten 10 pirms pusdeenas Keisara Majestate jachtā
„Aleksandrija” nobrauza Kronshtates reidā, Keisarīskās Augstī-
bas generaladmirala Leelnaša Aleksēja Alekandrowitscha, Kei-
sara pilsgalma ministra, ahrleetu un marines ministru, Kreewi-
jas wehstineka Parīzē, grafa Urussova un Franzijas wehstineka
Peterburgā, markisa de Montebello, kā arī zitu ūhihtas per-
sonu pawadibā. Kara tugi no Kronshtates uſ juheu bija no-
itahjuſčees diwās rindās. Kad Franzijas esladre nahža re-
bzama, pastahwigi notika leelgabalu saluts. Franzijas kora ku-
gim „Montclam” tuwojotees Keisarīskais lutters, kurā bija Kei-
sarīskā Augstība generaladmirals Leelnašs Aleksējs Alekandro-
witschs, tam veebrauza flahti. Pehz tam Keisarīskā Augstība un
presidents Lubets nehma lutterē weetu un tuwojās Keisara jachtai
„Aleksandrija”, aiskanot sajuhsminateem sauzeeneem: „Lai dīshwo
Franzija! Lai dīshwo Kreemija!” Maršelesi skonot Keisara
Majestate prezidentu misīrnu ofi- ofi- ofi- ofi-

To paschu deenu, kā „kr. tel. agent.” jino, pulsst. 7½ pēh
pusdeenas Zarsloje Šeles Beelās pils leelajā sahlē, Francijas
republikas presidentam par godu, notika parades meelasts, pie
kura Wina Majestates ņeisars teiza sekošchū runu: „No visas
ſīds Juhš, prezidenta kungs, apsveižinadams, labprahāt gribu-
zeret, ka Juhſu uſturefchanās muhſu starpā dos wiſlabakās le-
ibas par juhtām, kas weeno Franziju ar ņreemiju. Kaut Juhſu
waretu uſglabat peeminu, lihdsigu tai peeminai, kuru Mehs va-
turam uſ wiſeem laileem, ņeisareene un Es, no tām nedaudzām
peenām, ko Mehs pawadijām Franzijā pagahjuſcho gadu. Es
hazelu ſauu glahſi Jums par godu, prezidenta kungs, uſ Juhſu
aulās ſemes, muhſu draudſenes, diſchenumu un labklahjibu.”
Presidents atbildeja ūloſchi: „Zeenigs kungs, atbildot uſ Juhſu
eeluhgumu, man bij ſewiſchli patihlami Jums atneſt atbalſis
no Franzijas, kura pret Juhſu Majestati tura weenmehr Jums
au ſinamās un vafihſtamās juhtas. Daſhas ſtundas man pe-
rika, lai pahrleezinatos, kahdā mehrā ņreemijas ſīds pulſi ū-
lānd ar manas ſemes ſīdi. Franzija buhs ari laimiga par
cho pilnigo ſastanu, kā ari par to peeminu, kuru Juhſu Ma-
jestate un ņeisareene nupat teizās preeſch Franzijas uſglab-
aue. Buhdams loti atſinigs par ſanemſchanu, es pajeku ſauu
glaheſi uſ Juhſu Majestates, Winas Majestates ņeisareenes,
Majestates ņeisareenes Marijas un viſas ņeifariskas Gimenes
par godu, djeru uſ ņreemijas, Franzijas iſtās un uſtizamās drau-
ſenes un beebrenes, labklahjibu un diſchenumu.” Pehz mee-
asta Wini Majestates gahja pee Ŝaweeem weeſeem apkohrt.
Pulſten 10 eſtra brauzeens ar eeluhgtajeem weeſeem pahr-
brauza uſ Peterburgu.

No Peterburgas. Bijuscho tautas afgaismosčanas ministri, generaladjuantu Wannowſki, Peterburgas universitatis padome ahrfahrtigā ſehdē iſwehlejuſe par ſchās univerſitates goda beedri, lā kreemu laikrakſi ſino.

— Burtlitschu ūzienščanās. 5. maijā, kā „Kreuu tel. agent.” ūzino, ūche notikuše burtlitschu ūzienščanās, pēc kuras veedalijusches 32 buriļitschi. 77 rindas garsch gabals, 52 buriļi rinda, ūziliks pūsotras stundas laīlā. Tas bijis mīleešakais ahtums.

— Diwdesmitpeezu rubku selta naudas gabalus, kuri
nupat iškalti Peterburgas naudas kaltuvė, drįsiumā išlaidėjot
audis.

No Peterburgas. Ahrleetu ministris, ihstens ſlepenybom-
neeks grahfs Lamsdorffs eezelts par walsifselretaru, atſahjot
am libidifchineios veenahfnumus.

— Kursemes gubernas muischniezzibas preeschneeks grafs
kenserlings 3. maija eeradees Peterburgā.

No Vilnas. Usbrukums Vilnas gubernatoram v. Wah-

am. „Kreewu tel. agent.“ nef no Vilnas 6. maija telegogrammu: „Rad wałar pulksten 12 gubernator s v. Wahls atstahja žirku, kahds zilwels, kas tam nažja nis muguras, aifstahjās preelfchā un loti tuwu tam stahwot, issfhahwa ar rewolweru. Lode trahpija kreiso rolu. Rad gubernators pagreesās, noseedsneeks issfhahwa wehl otrreis un trahpija labajā tāhjā. Gubernators grihkojās. Polizisti un kaubis nosweeda usbrueju gar semi, kas to mehr issfhahwa wehl trefchō reisi, bet gaisā. Usbruejam tila atnemts erozis un pats tas apzeetinats. Pee išmekleshanas tas usdewās par Kaunas maspilfont Hiršu Leekertu.“ Rad ta pate agentura deenu wehlakino no Peterburgas, tad atentats isdarits aif politiskeem eemeleem. Usbruejās tiffshot nobots fara-teesai. Tahlakas telegramas sino, ka nakti ewainotais gubernators v. Wahls pawadijis meerigi. 6. maija rihtā temperatura bijuse 37,5 grahdi. Abas lodes išnemtas operazijas zelā. No eelschleetu ministra peenahku seibsiuhtibas telegrama.

No Wilnas. Gewainotais gubernators v. Wahls, lai jau telegramas finoja, dabujis no eelschleetu ministra lihdsjutibas telegramu. Kreewu laikralstti pañneids telegramas saturu: „Wisaugstaika pateiziba Tam, kas Juhs isglahbis no laundarokas. Ar wizeem labi domajoscheem es preezajos par scho isglahbschanu. Suhtu Jums sawu laipnalo sveizingajumu. Eelschleetu ministris v. Plehwe.” Kä „Now. Wremja” fino, jadomajot, ka treschais schahweens isschauts no lahda zita, jo apskatot Leckerta rewolweru, israhdiijes, ka no ta isschauti tifdimi schahweeni.

No Habarowskas. „Kreewu tel. agent.“ 6. maijā neš
fekoschū telegrammu no Šejeenes, kura leezina, ka Rihneeschū
nemeerneekli sahī rihkotees ar jaunu sparu. „Leela dala no
Pētchili apgabala eedsihwotajeem wehl arween dumpējās un
isturās pret kriitieem naidigi. Pehdejās beenās stahwoffis Pe-
tchili deenwidus dala palizis kaunaks. Nemeerneeklu fakts
īneebās vee 30,000, kureus wada Tsing-Ning-Pings
Schis nonahweja fawu seewu un fawas meitas, lai
parahbitu ustižibū dumpim. Apgalmo, la lahrtigee
saldu pulki leedsatees ūchaut us nemeerneekleem.“

No Baku sino, ta' tur 16. aprili nofliktuschi kahdi 100 svejneeki, kas bijuschi isbrauktuschi kahdas 20 werstes tahlu Raspuijas juhral svejot.

Midseme.

Rīgas pilsetas slimnīcas pārbaudējumi no išdaromā 2,730,000 rubļ. leelā aizņēmuma atmēhseti 110,000 rubļ.

— Telefona satiksme starp Rīgu un Majoreem atlakto
1. maijā. Rīgas telegrafu biroja ūsawenota ar Majoru un
Jelgavas telegrāfa un pošta fantoreem.

